

नागरी स्थानिक संस्थांच्या
कामकाजाबाबत मार्गदर्शक सूचना
(स्थावर मालमत्ता हस्तांतरणासंदर्भात)

महाराष्ट्र शासन
नगर विकास विभाग
शासन परिपत्रक क्रमांक : संकिर्ण-२०१७/प्र.क्र.१२७/नवि-२०
मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२.
दिनांक:- २५ मे, २०१८.

वाचा :- लोकलेखा समिती (२०१५-२०१६) (तेरावी महाराष्ट्र विधानसभा) आठवा अहवाल

प्रस्तावना:-

लोकलेखा समितीने त्यांच्या २०१५-१६ च्या १३ वी महाराष्ट्र विधानसभेच्या आठव्या अहवालात पुढीलप्रमाणे शिफारशी केल्या आहेत:-

शिफारस क्र.	शिफारस
५.२५(२)	विकासकाला भाडेतत्वावर जागा देताना महानगरपालिका अधिनियमातील तरतूदीनुसार कार्यवाही करताना कामकाजामध्ये एकवाक्यता राहण्यासाठी शासन स्तरावरून स्पष्ट मार्गदर्शक सूचना निश्चित करण्यात याव्यात.
५.३७(२)	राज्यातील सर्व महानगरपालिका / नगरपरिषदा क्षेत्रातील जागा विकसित करताना विभागाने सार्वत्रिक आढावा घेऊन विकास कामाच्या कार्यपद्धतीबाबत स्पष्ट मार्गदर्शक तत्वे निश्चित करावीत व त्याप्रमाणे सूचना विभागाकडून निर्गमित करण्यात याव्यात.

२. उपरोक्त शिफारशींच्या अनुषंगाने मार्गदर्शक सूचना निर्गमित करावयाची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन परिपत्रक :-

मा. लोकलेखा समितीने सदर अहवालात सविस्तरपणे नमूद केलेले विचारात घेता त्याचप्रमाणे समितीने सदरहू अहवालात केलेल्या उपरोक्त शिफारस क्र. ५.२५(२) व ५.३७(२) विचारात घेता त्यानुषंगाने नागरी स्थानिक संस्थांनी त्यांच्या मालकीच्या जमिनी भाडे तत्वावर देताना / संबंधित जमिनी कायम स्वरूपी देताना तसेच संबंधित जमिनीचा विकास करताना पुढीलप्रमाणे कार्यपद्धती अनुसरावी व पुढील मार्गदर्शक सूचनांचे काटेकोरपणे पालन करावे:-

- (१) महानगरपालिका व नगरपरिषदा/ नगरपंचायती या नागरी स्थानिक संस्थांच्या मालकीच्या स्थावर मालमत्ता हस्तांतरीत करताना यासंबंधीच्या महाराष्ट्र महानगरपालिका अधिनियम व महाराष्ट्र नगरपरिषदा, नगरपंचायती व औद्योगिक नगरी अधिनियम, १९६५ मधील तरतुदींचे काटेकोरपणे पालन करावे.
- (२) नगरपरिषदा व नगरपंचायतीबाबत महाराष्ट्र नगरपरिषदा, नगरपंचायती व औद्योगिक नगरी अधिनियम, १९६५ नुसार विहित केलेले महाराष्ट्र नगरपरिषदा (स्थावर मालमत्ता हस्तांतरण) नियम १९८३ नुसार आवश्यक कार्यवाही करावी.

- (३) ज्या प्रकरणी शासन मान्यतेची आवश्यकता आहे त्याप्रकरणी शासनाची यथोचित पूर्वमान्यता प्राप्त करावी.
- (४) संबंधीत स्थावर मालमत्ता भाडे तत्वावर / कायमस्वरूपी देताना तसेच त्यांचा विकास करताना याबाबतची कार्यवाही ई-निविदा/ई-लिलाव प्रक्रिया राबवून देण्यात यावी.
- (५) अधिनियमातील तरतूदीनुसार भाडे पट्ट्याने जमिनी देताना/ कायमस्वरूपी देताना याकरीता आकारावयाच्या मोबदल्याची रक्कम कोणत्याही परिस्थितीत बाजार मुल्यापेक्षा कमी असता कामा नये.
- (६) स्थावर मालमत्ता भाड्याने देताना/ कायमस्वरूपी देताना/ विकसित करताना ज्या प्रयोजनार्थ संबंधीत जमिन आरक्षित आहे त्याच प्रयोजनार्थ जमिन देण्यात यावी.
- (७) स्थावर मालमत्ता उपरोक्तप्रमाणे भाड्याने देताना/ कायमस्वरूपी देताना/ विकसित करताना यासंबंधीचा करारनामा करताना नागरी स्थानिक संस्थेचे हित पूर्णपणे जोपासले जाईल याची दक्षता घेण्यात यावी.
- (८) स्थावर मालमत्ता ज्याप्रयोजनार्थ देण्यात आलेल्या आहेत त्याच प्रयोजनार्थ त्याचा वापर होत आहे याबाबत संबंधीत नागरी संस्थांनी नियमितपणे आढावा घ्यावा.
- (९) नगरपरिषदा व नगरपंचायती संदर्भात स्थावर मालमत्ता हस्तांतरण करण्यापूर्वी करारनाम्याच्या प्रारूपास आयुक्त तथा संचालक, नगरपरिषद प्रशासन संचालनालय यांच्याकडून मान्यता प्राप्त करावी.
- (१०) विहित अटी व शर्तीचे उल्लंघन झाल्यास संबंधित मालमत्ता नगरपालिकेच्या / महानगरपालिकेच्या ताब्यात घेण्यात येईल, अशा स्वरूपाची अट करारनाम्यात अंतर्भूत करावी.
- (११) स्थावर मालमत्ता ज्या अटी व शर्तीवर देण्यात आलेल्या आहेत त्या अटी व शर्तीचा भंग होत असल्यास / झाला असल्यास करारनाम्यातील अटी व शर्तीनुसार पुढील कार्यवाही तात्काळ करण्यात यावी.

उपरोक्त मार्गदर्शक तत्वांचे उल्लंघन झाल्यास त्याची सर्वस्वी जबाबदारी संबंधीत आयुक्त, महानगरपालिका व मुख्याधिकारी, नगरपरिषद यांची राहिल.

३. सदर शासन परिपत्रक महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आले असून त्याचा संगणक संकेतांक २०१८०५२९१५१२१४७८२५ असा आहे. हे परिपत्रक डिजीटल स्वाक्षरीने सांक्षातिक करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(शंकर जाधव)
उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति :-

१) मा.विरोधी पक्षनेते, दोन्ही सभागृह, महाराष्ट्र विधानमंडळ, मुंबई

- २) सर्व सन्माननीय विधानसभा / विधानपरिषद व संसद सदस्य
- ३) मा.राज्यपाल महोदय यांचे सचिव
- ४) मा.मुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव
- ५) सर्व मा.मंत्री / राज्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव
- ६) मुख्यमंत्री महोदय यांचे जनसंपर्क अधिकारी
- ७) विभागीय आयुक्त (सर्व)
- ८) राज्यातील सर्व महानगरपालिकांचे आयुक्त
- ९) आयुक्त तथा संचालक, नगरपरिषद प्रशासन संचालनालय, वरळी, मुंबई
- १०) जिल्हाधिकारी (सर्व)
- ११) मुख्याधिकारी, नगरपरिषद / नगरपंचायत (सर्व)
- १२) कक्ष अधिकारी (नवि-२९), नगर विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई यांना विनंती करण्यात येते की, सदरचे परिपत्रक विभागाच्या नागरीकांची सनदवर प्रसिध्द करण्यात यावे.
- १३) कक्ष अधिकारी (नवि-१८, १९, २१, २२, २३, २४, २५, २६, २८) नगर विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई
- १४) नगर विकास विभाग (नवि-२) सर्व कार्यासने
- १५) निवडनस्ती (नवि-२०).